

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 maja 2021 roku, wydanym w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi;

1. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 1.234,92 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 maja 2020 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 387 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwany, w swej apelacji zaskarżył wyrok w całości, tj., zarzucając wydanemu orzeczeniu naruszenie:

1. art. 354 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że okoliczności niniejszej sprawy uzasadniały zwolnienie poszkodowanego z obowiązku współdziałania ubezpieczycielem podczas, gdy poszkodowany jest zobowiązany do współdziałania w zakresie przekazywanych mu przez ubezpieczyciela komunikatów dotyczących możliwości ograniczenia skutków i wysokości szkody, a okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniały zwolnienia poszkodowanego z tego obowiązku.
2. art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez błędną wykładnię i uznanie, że poszkodowany nie przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody poprzez brak zainteresowania informacją przekazaną przez pozwanego o możliwości bezpłatnej organizacji pojazdu zastępczego, podczas, gdy pozwany zaoferował poszkodowanemu możliwość bezpłatnej organizacji pojazdu zastępczego tożsamej klasy, co pojazd uszkodzony oraz poinformował, że w przypadku organizacji pojazdu zastępczego we własnym zakresie pozwany zrefunduje koszty najmu do wysokości stawki 99,00 zł netto., a poszkodowany zlekceważył przekazany mu komunikat.
3. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie sprzecznych z materiałem dowodowym, w szczególności dowodu z zeznań świadka - Pana K. L., złożonych na rozprawie w dniu 18.02.2021 r. co w konsekwencji doprowadziło do sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego i uznania, że poszkodowany wyraził zainteresowanie propozycją organizacji pojazdu zastępczego przez ubezpieczyciela podczas, a jedyną przyczyną nieskorzystania z oferty pozwanego był brak przesłania żądanych przez pracownika serwisu (...) dokumentów podczas, gdy z zeznań świadka wynikało, że nie interesował się ofertą ubezpieczyciela i nawet gdyby dostał taką ofertę to nie skorzystałby z niej, z uwagi na wcześniejszą współpracę świadka z D. (...) i mniej skomplikowany dla świadka sposób załatwienia sprawy, a zatem poszkodowany nie wyrażał zainteresowania propozycją organizacji pojazdu zastępczego pozwanego, a zatem brak przesłania umowy łączącej go z wypożyczalnią współpracującą z pozwanym nie miał wpływu na decyzję o ostatecznym skorzystaniu z oferty najmu D. (...), gdyż jak wskazał świadek nie był on zainteresowany ofertą ubezpieczyciela i z pewnością nie skorzystałby z niej, nawet jakby ją otrzymał.

W konkluzji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w pkt I wyroku w całości, zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym opłaty od apelacji w wysokości 100,00 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu w I i II instancji, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się bezzasadna w całości i jako taka podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że do rozpoznania wywiedzionej w sprawie apelacji zastosowanie znajdują przepisy o postępowaniu uproszczonym. Wniesioną bowiem po wejściu w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.) apelację od wyroku wydanego przed wejściem w życie tej ustawy w sprawie, która według dotychczasowych przepisów nie podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, sąd odwoławczy rozpoznaje bowiem według przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu uproszczonym, w brzmieniu nadanym tą ustawą, jeśli w świetle nowych przepisów do tego rodzaju sprawy mają zastosowanie przepisy o postępowaniu uproszczonym (porównaj - uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2021 roku, III CZP 19/20).

Idąc dalej wskazać trzeba, że w myśl art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Wreszcie zaznaczyć trzeba, że apelacja w postępowaniu uproszczonym ma charakter ograniczony, a celem postępowania apelacyjnego nie jest tu ponowne rozpoznanie sprawy, ale wyłącznie kontrola wyroku wydanego przez sąd I instancji w ramach zarzutów podniesionych przez skarżącego. Innymi słowy mówiąc, apelacja ograniczona wiąże sąd odwoławczy, a zakres jego kompetencji kontrolnych jest zredukowany do tego, co zarzuci w apelacji skarżący. Wprowadzając apelację ograniczoną, ustawodawca jednocześnie określa zarzuty, jakimi może posługiwać się jej autor i zakazuje przytaczania dalszych zarzutów po upływie terminu do wniesienia apelacji – co w polskim porządku prawnym wynika z art. 505⁹ § 11 i 2 k.p.c. (tak w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC Nr 6 z 2008 r., poz. 55). Tym samym w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów apelacji, bez dokonywania analizy zgodności zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem w pozostałym zakresie.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń stanu faktycznego znajdujących oparcie w zebranych materiałach dowodowych, ocenionych bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów określonej przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty apelacji stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych

praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd I instancji nie naruszył powyższych dyrektyw oceny dowodów i w sposób prawidłowy dokonał ustalenia stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Podniesione przez pozwanego zarzuty dotyczą w gruncie rzeczy oceny ustalonego w sprawie stanu faktycznego, której dokonanie skutkowało uznaniem, że poszkodowany był zainteresowany najmem pojazdu zorganizowanym przez pozwanego, jednakże ten nie przedstawił mu skonkretyzowanej oferty najmu. W ocenie Sadu Okręgowego Sad Rejonowy dokonał również prawidłowej oceny dowodu z zeznań świadka K. L..

Na uwzględnienie nie zasługują również zarzuty naruszenia prawa materialnego, w szczególności zarzut naruszenia art. 354 § 2 k.c. Podkreślić należy, że poszkodowany jest zobowiązany do współdziałania z wierzycielem przy wykonaniu zobowiązania oraz podejmować wszelkie środki w celu ograniczenia szkody, jednak nie pozwala to na przyjęcie założenia, że poszkodowany powinien wyszukiwać ofert najmu pojazdu po najkorzystniejszych dla ubezpieczyciela stawkach. Sąd Okręgowy w pełni aprobejuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów SN z 17 listopada 2011 r. (III CZP 05/11, L.), że roszczenie o naprawienie szkody w postaci poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego jest roszczeniem niezależnym od żądania poszkodowanego o naprawienie szkody w pojeździe. Również ubezpieczyciel nie może zwolnić się z obowiązku świadczenia za szkodę w pojeździe poprzez dostarczenie poszkodowanemu pojazdu zastępczego. Nie jest także dopuszczalne żądanie poszkodowanego dostarczenia przez ubezpieczyciela pojazdu zastępczego na czas naprawy uszkodzonego pojazdu lub na okres niezbędny do zakupu innego pojazdu mechanicznego. Wynika to z faktu, iż świadczenie odszkodowawcze należne od ubezpieczyciela w ramach jego odpowiedzialności gwarancyjnej z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdu mechanicznych jest zawsze świadczeniem pieniężnym (art. 805 § 2 pkt 1 k.c. i art. 822 § 1 k.c.). Poszkodowany o wynajmie pojazdu zastępczego podejmuje autonomiczną decyzję, dopiero po zakończeniu najmu kieruje żądanie do ubezpieczyciela o zwrot celowych i ekonomicznie uzasadnionych wydatków. Poszkodowany nie ma obowiązku uzyskiwania i oczekiwania na uprzednią zgodę ubezpieczyciela na wynajem pojazdu zastępczego. Zakład ubezpieczeń jako profesjonalista może tylko sugerować poszkodowanemu źródła wynajmu pojazdu zastępczego, oceniane przez siebie jako korzystne co do jakości i ceny tej usługi. Realizując swobodę w zakresie najmu pojazdu zastępczego poszkodowany nie może przekroczyć granicy kosztów, które są ekonomicznie uzasadnione.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z art. 826 § 1 k.c., w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16 października 1998 r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00). Poszkodowany powinien więc - kierując się zasadą minimalizowania szkody - wynajmując pojazd zastępczy mając na uwadze koszt tych usług, odpowiadający średnim cenom, stosowanym na lokalnym rynku. Jednakże zasada minimalizacji szkody nie może prowadzić do pokrzywdzenia poszkodowanego, bądź ograniczenia jego prawa do naprawienia szkody.

Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z treścią art. 361 § 2 k.c. naprawienie szkody w granicach normalnego związku przyczynowego obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządono. Pozbawienie możliwości korzystania z przedmiotów majątkowych stanowi szczególny rodzaj szkody. Celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty najmu pojazdu zastępczego to pojęcia odwołujące się do adekwatności

przyczynowej z art. 361 k.c. Dlatego przesądzenie, że w okolicznościach niniejszej sprawy poszkodowany najął pojazd zastępczy za stawkę możliwą do zaakceptowania i korzystał z przedmiotu najmu w dopuszczalnym okresie, to koszty poniesione z tego tytułu trzeba kwalifikować jako wydatki celowe i ekonomicznie uzasadnione. Wydatki te pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z działaniem, które szkodę wywołało.

Jak już wyżej wskazano pozwany w niniejszej sprawie nie zdołał udowodnić, że zaoferował poszkodowanemu najem pojazdu zastępczego. Ponadto poszkodowany nie jest obowiązany do najmu samochodu we wskazanym mu przedsiębiorstwie i określonego pojazdu zastępczego gdyż byłoby sprzeczne z zasadą swobody umów, przede wszystkim z zasadą swobody wyboru kontrahenta, która w polskim porządku prawnym stanowi podstawę prawa kontraktowego. Poszkodowanemu nie można narzucać podmiotu, z którym ma się on związać umową pod rygorem niewypłacenia przez zakład ubezpieczeń należnego świadczenia.

Wskazać również należy oferta najmu przedstawiona przez pozwanego powinna być skonkretyzowana, tj. powinna zawierać szczegółowe warunki najmu pojazdu zastępczego, w szczególności zaś, czy wynajem organizowany jest w opcji bez konieczności wpłaty kaucji, bez limitu kilometrów i w wariantcie „OC+AC for rent”, to jest na warunkach tożsamy, jak w umowie najmu zawartej pomiędzy poszkodowanym a warsztatem naprawczym w niniejszej sprawie.

Nie ma również jakichkolwiek podstaw do zmiany rozstrzygnięć o kosztach postępowania zawartych w pkt. 2. zaskarżonego wyroku, które są w pełni prawidłowe, zaś apelujący nie wskazał nie tylko żadnych zarzutów pod tym kątem ale również nie wykazał na czym miałyby polegać wadliwość zakwestionowanych rozstrzygnięć.

W tym stanie rzeczy, nie dzielając zarzutów sformułowanych w wywiedzionym środku zaskarżenia, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie artykułu 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu i zasądził od przegrywającej spór pozwanej na rzecz powoda kwotę 135 zł. Na kwotę tą złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika powódki, ustalone stosownie do § 2. pkt 2) w zw. z § 10. ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. - Dz. U. z 2018 roku, poz. 265).